

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר שהצדדים לו הם מקור ראשון המאוחד (הצופה) בע"מ וגלובס פבלישר עתונות (1983) בע"מ

1. פתח דבר

ביום 18 בדצמבר 2012 הונחה בפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק"), להסדר שבין מקור ראשון המאוחד (הצופה) בע"מ (להלן: "הצופה") לבין גלובס פבלישר עתונות (1983) בע"מ (להלן: "גלובס"). ענייניו של ההסדר בשיתוף פעולה בהפקתם, הדפסתם ופרסומם של תכנים חדשותיים בתחומי העסקים והכלכלה.

לאחר שבחנתי את ההסדר הנזכר, כמו גם את השפעתו האפשרית על התחרות בשווקים הרלוונטיים, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיוזגים, שוכנעתי כי הכבילות שבהסדר אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשווקים המושפעים מן ההסדר; כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה; וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק, בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

2. ההסדר והצדדים לו

הצופה הינה חברה פרטית בשליטת מר מוריס קונרד. הצופה עוסקת בעצמה ובאמצעות חברות קשורות בתחום העיתונות הכתובה בארץ. הצופה היא המוציאה לאור, הבעלים, המפעילה ובעלת מלוא הזכויות בעיתון היומי "מעריב" (להלן: "עיתון מעריב") וכן מפעילה אתר אינטרנט בשם "NRG" ובית דפוס מסחרי.¹ כמו כן, הצופה היא המוציאה לאור, הבעלים, המפעילה ובעלת כל הזכויות בעיתון היומי "מקור ראשון" (להלן: "עיתון מקור ראשון").

גלובס הינה חברה פרטית בבעלות (בעקיפין ובמישרין) משפחת פישמן (67%) ומשפחת בר-און (37%). גלובס היא המוציאה לאור, הבעלים, המפעילה ובעלת הזכויות בעיתון "גלובס" (להלן: "עיתון גלובס") הפועל בתחום העיתונות הכלכלית הכתובה. כמו כן, גלובס מפעילה אתר אינטרנט

¹ ראו: החלטה בעניין הודעת מיוזג בין החברות: אחוזת ישראל תשנ"ד בע"מ ומעריב החזקות בע"מ (בהקפאת הליכים) וחברות נוספות, מיום 30 באוקטובר 2012 (תיק מיוזג 9086).

בשם globes המרכז ידיעות ומידע חדשותי בתחומים עסקיים שונים. בנוסף, מחזיקים בעליו של גלובס בחברת כספים (מבית גלובס) בע"מ המפעילה בית דפוס מסחרי (להלן: "דפוס גלובל").

על פי ההסכם נשוא הבקשה שבפניי, הצופה תרכוש מגלובס תכנים בתחום העסקים והכלכלה אשר יפורסמו במוסף שיצורף למהדורה היומית של עיתון מעריב ולמהדורת יום שישי של העיתונים מעריב ומקור ראשון. גלובס היא שתפיק, תדפיס (באמצעות דפוס גלובל) ותספק לצופה את המוסף הנ"ל. בנוסף, גלובס תספק תוכן כלכלי ועסקי שיפורסם באתר האינטרנט NRG. ההסכם הינו לתקופה בת שנה וחצי.

3. הכבילות שבהסדר והשפעתן על התחרות

עניינה של הכבילה בהסכם שבפניי בשיתוף פעולה בין הצופה לגלובס בהפקתו, הדפסתו ופרסומו של תוכן חדשותי בתחום העסקים והכלכלה. ההסכם בין הצדדים מגבש למעשה מיזם משותף בתכנים כאמור. נוכח העובדה כי הצופה וגלובס פועלים שניהם בתחום העיתונות המודפסת והמקוונת הרי שעל פני הדברים, מתעורר חשש לכאורי כי המדובר בשיתוף פעולה בין מתחרים - ולמצער, מתחרים פוטנציאליים - בתחום התחרות. מיזם משותף בין מתחרים מהווה הסדר כובל בשל יחסי הגומלין שהוא יוצר בין המתחרים באופן העלול לגרוע מתמריצייהם להתחרות זה בזה.²

החשש הלכאורי העולה מן ההסדר שבפניי הינו בעל היבטים אופקיים ואנכיים. בכל הנוגע להיבט האופקי, בפסק דין בענין בראון פישמן בע"מ נ' הממונה על הגבלים עסקיים (להלן: "ענין בראון פישמן")³, נפסק כי העיתונים היומיים, עליהם נמנים מעריב ומקור ראשון, אינם מהווים מוצר תחליפי לעיתונים הכלכליים, עליהם נמנה גלובס, וזאת גם בהינתן כי לחלק מן העיתונים היומיים, דוגמת מעריב, מצורף מוסף המוקדש לתוכן כלכלי עסקי.⁴

בדיקת הרשות העלתה כי במועד זה לא חל שינוי בתנאי השוק הרלוונטי, ככל שאלו נוגעים לצדדים שבפניי, בהשוואה לתנאים ששררו במועד מתן החלטת בית הדין בענין בראון פישמן וכי גם במועד זה העיתון מעריב אינו מהווה מתחרה בפועל או מתחרה פוטנציאלי בתחום העיתונות הכלכלית, בו פועל העיתון גלובס. בחינת התוכן הכלכלי המתפרסם בעיתון מעריב מלמדת על פיחות מתמשך, הן מבחינת היקף התוכן המתפרסם והן מבחינת כמות העובדים המופקדים על תחום זה במערכת העיתון. בדיקת הרשות העלתה עוד כי בנסיבות הענין ובין היתר נוכח חסמי כניסה משמעותיים לתחום העיתונות הכלכלית, העיתון מעריב אינו מהווה מתחרה פוטנציאלי בתחום זה. הדברים נכונים מקל וחומר בכל הנוגע לעיתון מקור ראשון, אשר כלל אינו מפרסם מוסף המיועד לתכנים כלכליים עסקיים. בנסיבות אלו, נוכח העובדה כי הצדדים אינם מתחרים

² ראו: מרים מזרחי "מיזם משותף כהסדר כובל" משפטים כ"ג 213 תשנ"ד. וראו למשל: החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסכם בין ידיעות אינטרנט בע"מ לבין רדיו 89 בע"מ, גלי הדרום א.ב.ג. רדיו 2007 בע"מ, רדיו גלי ישראל בע"מ, ד.ז. רדיו חיפה בע"מ ורדיו הבירה שותפות מוגבלת, הגבלים עסקיים 5001931 (2.4.2012).

³ ה"כ 31205-08-10 בראון פישמן תקשורת בע"מ נגד הממונה על הגבלים עסקיים (28.12.2011).

⁴ שם, בפסי' 19, 23 ו-35 לפסק הדין.

פוטנציאליים בענף העיתונות הכלכלית ואינם מתחרים ישירים בענף, נחה דעתי כי ההסדר ביניהם אינו מגביל את התחרות בחלק ניכר של שוק המושפע מן ההסדר.

הפגת החשש האופקי העולה משיתוף הפעולה בין הצדדים בכל הנוגע למהדורה המודפסת, מפיגה החשש גם ביחס לשיתוף הפעולה במהדורות המקוונות המופעלות על ידי הצדדים (הצופה באמצעות אתר NRG וגלובס באמצעות אתר globes), שכן כפי שציין בית הדין להגבלים עסקיים בענין בראון פישמן, יחסי הכוחות בקרב הפועלים בתחום העיתונות היומית והכלכלית המודפסת דומים עד מאוד לאלו שבין אתרי האינטרנט המפרסמים ידיעות בתחומים אלו וזאת, בין היתר, מאחר שאתרי האינטרנט נשלטים על ידי בעלי העיתונים המודפסים.⁵

ההיבט האנכי בהסדר שבפניי נעוץ בכך שגלובס תדפיס, באמצעות דפוס גלובל, מהדורת עסקים יומית עבור העיתון מעריב ומהדורת עסקים ליום שישי עבור העיתונים מעריב ומקור ראשון. החשש התחרותי העיקרי הנובע מהסדרים מסוג זה הינו מפני פגיעה אפשרית במתחריהם של העיתונים מעריב ומקור ראשון בשל חסימת שירותי ההדפסה שמעניק גלובס. בהקשר זה אציין תחילה, כי ההסדר שבפני אינו כולל תניית בלעדיות ואינו מונע מדפוס גלובל מליתן שירותי הדפסה לאחרים. בנוסף, מבדיקת הרשות עולה כי בפועל, דפוס גלובל מספקת שירותי הדפסה ללקוחות שונים, לרבות מתחרים הפועלים בתחום העיתונות היומית וההסדר אינו צפוי לפגוע במתן שירותי הדפסה אלו. עוד נמצא כי בתחום שירותי ההדפסה פועלים מתחרים נוספים פרט לדפוס גלובל. בנסיבות אלו, מתן שירותי הדפסה על ידי גלובס לעיתונים מעריב ומקור ראשון אינו צפוי לחסום מתן שירותי הדפסה למתחריהם.

על יסוד כל האמור לעיל, מצאתי כי ההסדר מושא החלטה זו אינו מגביל את התחרות בחלק ניכר של שוק המושפע מן ההסדר ואני סבור כי עיקרו אינו בהפחתת התחרות או במניעתה וכי אין בו משום כבילה שאינה נחוצה למימוש.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ולהעניק את הפטור המבוקש.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

פרופ' דיויד גילה

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ז טבת תשע"ג

9 בינואר 2013

⁵ שם, בפס' 12 לפסק הדין.